

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **P.H.**,

w przedmiocie wykonania kary pozbawienia wolności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,

w dniu 19 lutego 2025 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania,

zakończonym prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z dnia 12 listopada 2024 r., sygn. akt II AKz 981/24,

utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w Słupsku

z dnia 26 września 2024 r., sygn. akt II Kop 13/24,

p o s t a n o w i ł:

- 1. nie stwierdzić podstaw do wznowienia postępowania z urzędu;**
- 2. wniosek oddalić;**
- 3. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego, w tym wydatkami w kwocie 20 (dwudziestu) złotych, obciążyć skazanego P.H.**

Kazimierz Klugiewicz

Zbigniew Puskarski

Waldemar Płóciennik

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 18 listopada 2024 r. obrońca skazanego P.H. złożył wniosek o wznowienie postępowania, zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 listopada 2024 r., sygn. akt II AKz 981/24, utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 26 września 2024 r., sygn. akt II Kop 13/24, na mocy którego Sąd Okręgowy przejął do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej karę 5 lat pozbawienia wolności orzeczoną wobec obywatela polskiego P.H. skazanego wyrokiem Sądu w Glostrup (Królestwo Danii) z dnia 6 września 2023 r., w sprawie o sygnaturze akt A2-8517/2023. Ponadto stwierdził, że czyny, za które P.H. został skazany wyżej wymienionym wyrokiem, stanowią według prawa polskiego przestępstwa kwalifikowane z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oraz z artykułu 178a § 1 k.k. Nadto, zaliczył skazanemu na poczet wykonywanej kary pozbawienia wolności okres faktycznego pozbawienia wolności w państwie wydania orzeczenia i zastosował wobec skazanego środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 30 dni licząc od dnia faktycznego przekroczenia przez skazanego granicy Rzeczypospolitej Polskiej.

Obrońca skazanego, powołując się na podstawę wznowieniową określoną w art. 540b § 1 i 2 k.p.k. wskazał, że postanowienie Sądu II instancji zapadło bez udziału skazanego oraz obrońcy, bez prawidłowego powiadomienia ich o terminie posiedzenia Sądu odwoławczego. Zasygnalizował również potrzebę wznowienia postępowania z urzędu (art. 542 § 1 i 3 k.p.k.), wskazując na udział w składzie Sądu odwoławczego sędziego powołanego na urząd na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3). Wniósł o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 listopada 2024 roku, sygn. akt II AKz 981/24, uchylenie w całości tego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku jako Sądowi II instancji.

Prokurator, ustosunkowując się do wniosku o wznowienie postępowania, wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Na wstępie należy zauważyć, że wniosek o wznowienie postępowania podlegał merytorycznemu rozpoznaniu jedynie z uwagi na to, że został wniesiony przez pełnomocnika profesjonalnego strony, dla którego inicjatywy procedura karna nie przewiduje trybu, o którym mowa w art. 545 § 3 k.p.k. Zastrzeżenie to jest o tyle istotne, że argumentacja zawarta we wniosku o wznowienie postępowania obrońcy skazanego jest oczywiście chybiona, jeśli weźmie się pod uwagę nieprzystawanie wskazanej podstawy wznowieniowej do regulacji normującej udział stron w postępowaniu w przedmiocie wykonania kary pozbawienia wolności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wynikających z tych unormowań realiów procesowych sprawy.

Zgodnie z art. 540b § 1 k.p.k. postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić na wniosek oskarżonego, złożony w terminie zawitym miesiąca od dnia, w którym dowiedział się o zapadłym wobec niego orzeczeniu, jeżeli sprawę rozpoznano pod nieobecność oskarżonego, któremu nie doręczono zawiadomienia o terminie posiedzenia lub rozprawy albo doręczono je w inny sposób niż osobiście. Chodzi zatem o orzeczenia kończące postępowanie, w którym ustawa przewiduje udział w nim oskarżonego (zob. D. Świecki, w: *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, red. D. Świecki, LEX/el. 2025, teza 9 do art. 540b). Rzecz jednak w tym, że zgodnie z art. 611ti § 1 k.p.k. sąd rozpoznaje sprawę wykonania orzeczenia państwa członkowskiego Unii Europejskiej, którym orzeczono prawomocnie karę pozbawienia wolności, na posiedzeniu, w którym ma prawo wziąć udział prokurator, skazany, **jeżeli przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej** (podkr. - SN), i jego obrońca, jeżeli się na nie stawia. Z kolei prawo do udziału w posiedzeniu zażaleniowym jest uwarunkowane tym, aby stronie przysługiwało prawo do udziału w posiedzeniu Sądu I instancji (art. 464 § 1 k.p.k. *in fine*), co – jak już wskazano – w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

W świetle tych regulacji oczywiste jest to, że skoro P.H. przebywał w Danii, to nie zachodziła podstawa do jego zawiadomienia o terminie posiedzenia Sądu odwoławczego. W tych okolicznościach sygnalizowana podstawa nie znajduje racji bytu. Warto ponadto zauważyć, że bez znaczenia dla wznowienia postępowania

(także z urzędu) jest kwestia zawiadomienia o terminie posiedzenia Sądu odwoławczego obrońcy skazanego i braku jego udziału na tym posiedzeniu, skoro obecność obrońcy nie była obowiązkowa. W sprawie nie wystąpiła zatem i okoliczność, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k., co uzasadniałoby wznowienie postępowania z urzędu. W tym kontekście, odnosząc się do sygnalizacji takiej potrzeby z uwagi na skład Sądu Apelacyjnego w Gdańsku zauważyć należy, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego poczynawszy od uchwały trzech połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20, OSNK z 2020 r., z. 2, poz. 7): „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), **jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach** (podkr. – SN), do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”. Stanowisko to zostało powtórzone w późniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego, w tym zwłaszcza w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022/6/22) oraz zostało potwierdzone w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (zob. np. wyrok z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie *Reczkowicz przeciwko Polsce*, skarga nr 43447/19) oraz judykatach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zob. m.in. zob. wyroki TSUE w sprawach: C-585/18 i in., C-824/18, C-791/19, C-487/19). Nie może tu być zatem mowy o jakimkolwiek automatyzmie, lecz należy wykazać okoliczności, które mogłyby rzutować na niespełnienie przez sąd orzekający z jego udziałem standardu niezawisłości i bezstronności. Skoro warunek ten nie został spełniony nie może być mowy o wystąpieniu uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 639 k.p.k. obciążając skazanego kosztami sądowymi postępowania w przedmiocie wznowienia postępowania.

Kazimierz Klugiewicz

Zbigniew Puskarski

Waldemar Płóciennik

[WB]

r.g.